№ 21.

GAZETA KORRESPONDENTA
WARSZAWSKIEGO I ZAGRANICZNEGO

z WARSZAWY DNIA 12. *MARCA ROKU* 1799. *we* *WTOREK.*

EDYKT

Względem wynalezienia funduszow na polepszenie płacy dla Unter-Officerow i Żołnierzy ſłużbę czyniących.

Fryderyk Wilhelm z Bożey łaſki Krol Pruſki etc. Podaiemy mocą wyroku ninieyszego do wiadomości:

Poświęcaiąc ſię z troſkliwością nieuſtanną dla dobra wiernych poddanych naszych, nie mogło to nie zaſtanowić czułey naszey baczności, że ta ſzanowna onych klasſa, ktorey nadewſzyſtko powierzona ieſt obrona Państwa, i utrzymanie ſpokoyności kraiowey, ktora życie i zdrowie łoży dla powszechnego szczęścia i zabespieczenia każdego iego własności: zaſługuie i wymaga polepſzenia ſwey płacy, celem zaſpokoienia nieuchronnych życia ſwego potrzeb.

Żołd Unter-Officyerow i Żołnierzow armiow naſzych, w czaſie uſtanowienia ſwego był ſtoſowany do małey pod ow czas ceny pierwſzych artykułow życia. Lecz wydoſkonalenie i wzroſt przemyſłu kraiowego, a przez to pomnożona maſſa gotowych pieniędzy, polepſzone prywatnych maiątki, i większa konsumpcya, ſprawiły, że produkta i potrzeby życia, podniosły ſię do wyżſzey w pieniądzach wartości. Lubo zaś właściciel gruntu w takowym rzeczy położeniu więcey zyſkuie niż traci; żołnierz atoli chociaż za prace w czasach wolnych od ſłużby podeymowane przez podwyżſzoną robotnikow płacę zyſkuie, traci iednak zawſze w czaſie ſłużby na żołdzie w wieku przeszłym uſtanowionym.

Słuſznie więc należało pomyśleć o ſproſtowaniu takowey bez-proporcyi. W tym celu poſtanowiliśmy łaſkawie dla unter-officyerow i żołnierzy aktualną ſłużbę czyniących, ſtoſownie do oddzielnego woyſku przesłanego ordynansu, nawet w czaſie pokoiu, lepszą naznaczyć płacę, ktora od pierwszego *Czerwca* roku bieżącego ma swoy początek.

Lubo zaś celem uzupełnienia tych dobroczynnych zamiarow naszych, większą część potrzeb takowych aſſygnowaliśmy na zwyczayne dochody Państwa, iednak teraźnieyſze kraiow naszych ſtoſunki, i inne potrzeby publiczne, niedozwalaią z tego ſzczegolnie źrzodła opędzić całey maſſy tych nowych wydatkow. Dla załatwienia takowego niedoſtatku, zwrociliśmy uwagę naszą na wybor podatkow i opłat, dotykaiących ſzczegolnie maiętnieyszą obywatelow kraiowych klaſſę. Jako zaś my ſami z domem naszym Krolewſkim, nie wahamy ſię pierwſzy dać z ſiebie w tey mierze przykład; tak ſłuſznie po Wazallach i Poddanych naszych ſpodziewać ſię nam należy, że okażą także gorliwą ſwą do tego gotowość, dzwigaiąc na wspolnych swych barkach ciężar lepszego opatrzenia tey tak szacowney obywatelſtwa cząſtki. Ofiara ta, ktorą czyni z ſiebie część Narodu, wolna dotąd od niektorych podatkow, przywięzuie ią tym ściśley do ogolnego intereſſu, a inne klaſſy zachęca tym mocniey, aby swe ciężary z większą ponoſiły gorliwością.

Ci ktorym dawniey należała szczegolniey obrona Państwa, winni są uformowaniu woyſk liniowych uwolnienie swoie od tego z tak znacznym nakładem ſtowarzyſzonego obowiązku.

Każdy zaś z obywatelow w ſzczegolności, winien ieſt rownież tey uſtawie bespieczeńſtwo osoby i maiątku swego. Powody takowe, przywiodły nas do wydania naſtępuiących przepisow i urządzeń:

I. Poczynaiąc od dnia w ktorym Edykt ninieyſzy ogłoszony będzie, uchylaią ſię zupełnie wſzelkie wyłączenia i wolności od opłaty podatku konsumpcyinego, na towary i produkta do konsumpcyi i użytku kraiowego z zagranicy ſprowadzane, włożoney; częścią podług ogolnych prawideł, częścią zaś za oddzielnemi przywileiami i paszportami nadane: tak, iż każdy bez excepcyi winien będzie na przyszłość takowe opłacać podatki.

Wydaliśmy przeto rozkaz, aby od tego wſzyſtkiego, co ſię używa i ſprowadza z zagranicy dla nas i dworu naſzego, podatki podług urządzenia były opłacane. Rownyż obowiązek wkłada ſię na Xiążęta i Xiężniczki Krolewſkiego domu naszego, także na wyższe i niższey rangi Duchowieńſtwo; oſoby Xiążęce, Magnatow, Szlachtę i poſſeſſorow dobr ſzlacheckich: a w ogolności na wſzyſtkich dotąd wolnościami tego rodzaiu nadanych; bez rożnicy, czyli na wſiach, lub w miaſtach mieszkaią.

Gdy zaś niektorzy Profeſſorowie, Plebani i nauczyciele ſzkolni, zamiaſt uwolnienia od akcyzy na Wino, odbierali dotąd bonifikacyą w gotowiznie; takowa więc będzie im wprawdzie opłacaną z kaſs akcyzowych do dni ich życia: lub dopoty, poki teraźnieysi poſſeſſorowie innym ſpoſobem za to nadgrodzeni nie będą: z tym wſzyſtkim po ich zeyściu, wolność ta uſtawać ma.

II. Handel wodny z zagranicą zbożem wſzelkiego rodzaiu i innemi produktami, należąc właściwie do ſpoſobu życia obywateli miaſt, gdy oraz ſłuſzna ieſt, aby każdy tym zarobkiem bawiący ſię, podatki nań włożone opłacał; ſtanowiemy więc, że exyſtuiące dotąd od nich wyłączenia, rownież zupełnie uſtać maią od dnia publikacyi Edyktu ninieyſzego. A zatym opłaty cła Wodnego, Licentow, Szluz, i inne tym podobne składane być muſzą przez każdego w ſzczegolności, nie excypuiąc od nich ani Urzędnikow naszych ekonomicznych, ani Duchowieńſtwa, lub Szlachty, ktora także podatki od handlu swego z zagranicą prowadzonego bez oporu opłacać ma.

III. Od Win obcych wſzelkiego rodzaiu, będzie ſkładany wyższy podatek (zaczynaiąc od daty publikacyi tego Edyktu) podatek ten w dawnych prowincyach wynosi ośm dobrych groſzy od wiadra, a w nowych zbliża ſię do podatku w dawnych opłacanego. Słowem: Podatki pod rożnemi nazwiſkami dotąd opłacane, wraz z podwyżſzeniem teraz uchwalonym, ſkładane będą na przyſzłość podług Taryffy dyrekcyom akcyzowym przeſłaney.

IV. Akcyza naddatkowa, z teraznieyszey taxy 1. grosz dobry 8. fennikow od talara podnosi się do 3ch dobrych groszy od talara. Podatek ten w ſposobie, iak dotąd był opłacanym, ſkładanym będzie od wszelkich opłat konsumpcyinych i impoſtow, 12. dobrych groszy wynoszących z excepcyą: *Akcyzy od Żyta na mąkę, od ſłodu na piwo, od opłaty zſypkowey: oraz innych na bydło, ogrody, rolę, i inne ſpoſoby życia nałożonych podatkow.* Tu chcieliśmy zwrócić Oycowſkie nasze zamiary na to, aby przy podwyższeniu ninieyszym podatkow, uboższa klaſsa ludu oſzczędzoną była co do nieuchronnych potrzeb życia.

V. Chociaż przy podwyżſzeniu opłaty na Wino, kalkulowano na aktualną onego konſumpcyą, wiadomo iednak, że exyſtuią znaczne artykułu tego ſkłady; potrzeba zatym, aby od zapasow Wina do handlu przeznaczonych, podwyższenie z prawa ninieyszego było opłacone. Stanowi się więc, że każdy handluiący Winem, winien dopłacić wspomniony wyższy podatek, a od niego Akcyzę naddatkową, lub ieżeli z niemi rachunki ſą prowadzone, kwota takowego naddatku ma być wciągniętą w xięgi rachunkowe, celem zaspokoienia oney w ſwoim czasie.

VI. Co do Prowincyow Weſtfalſkiey i Frankońſkiey, w ktorych urządzenia względem akcyzy rożne ieſt od innych Prowincyow, zachowuiemy ſobie dokładnieysze wydać przepisy, w iaki ſposob też Prowincye maią być pociągnięte do tego podatku, ſtanowiąc iednak tym czasowie w łasce naszey, że to wszyſtko, co się mowiło w Edykcie ninieyszym o uchylonych excepcyach i wolnościach, i tam do zupełney winno być przyprowadzone exekucyi.

Zalecamy naszemu Departamentowi Generalnemu Akcyzy i Cła, mieć baczność iak nayusilnieyszą na uſkutecznienie tego wszyſtkiego, co wyrokiem ninieyszym urządziliśmy; ſzczegolniey zaś ſtarać się wszelkiemi siłami o punktualne wybieranie poſtanowionych podatkow, i do tego celu iak naydokładnieysze przez Kontrollerow utrzymywać rachunki,

Wszyſtkim zaś Kamerom Woienno-Ekonomicznym, Dyrekcyom Cła, i Akcyzy rozkazuiemy, nie tylko urządzenie ninieysze do powszechney podać wiadomości, ale nadto przeſtrzegać z gorliwością obowiązkom ich odpowiadaiącą, aby iak nayściśley wykonane zoſtało. — Dan w Berlinie dnia 25. Stycznia 1799. Roku.

(L. S.) FRYDERYK WILHELM.

Baron de Heinitz. de Voſs. de Hardenberg. de Struensee. de Schrötter.

---

z Londynu dnia 1. Lutego.

Oſtatnią pocztą *Irlandzką* otrzymaliśmy wcale niespodziewaną wiadomość, iż na dniu 25 po odnowionych 14. godzin trwaiących sporach względem paragrafu w adressie do krola umieszczonego, w ktorym zaręczono bydź miało, iż ziednoczenie obu kroleſtw będzie wzięte pod rozwagę, uchwalono, iż takowy paragraf wymazanym będzie, a tak Unia w naypierwszym wprowadzeniu swoim większością 6. kresek w izbie niższey *Irlandzkiey* odrzuconą zoſtała. Za Unią było kresek 105 przeciw niey 111. Takowym zgodnym z konſtytucyą wyrokiem proiekt ten przynaymniey na teraźnieyſze poſiedzenie parlamentu uważać trzeba za ſtracony. Całe miaſto *Dublin* obchodziło to zwycięztwo oppozycyi nad partyą miniſteryalną, powszechnym oświeceniem miaſta przez całą noc, i nayżywszemi okrzykami radości, ktore dla przyiacioł Uniy bardzo nieprzyiemne ſkutki za sobą pociągnęły. Przez całą noc rozlegały ſię po powietrzu okrzyki zgromadzonego ludu. Naſtępuiące liſty rzecz tę dokładniey obiaśniaią. — *Z Dublina dnia 26. Stycznia w nocy.* Ziednoczeni *Irlandczykowie*, korzyſtaiąc z niepomyślnych powodzeń zamiarow Rządu, dopuszczaią ſię rożmaitych gwałtowności. Lud nakazywał, aby każdy dom był oświecony, i wybiiał okna nie tylko tam gdzie nie było światła, ale nawet napadał na domy tych, ktorzy nie byli przychylni insurgentom. Dom Pana *Reynolds* ktory odkrył konspiracyą dyrektoryatu wykonawczego *Irlandzkiego*, zoſtał zburzonym, chociaż był naywspanialey illuminowany. Major *Skirr*, ktory ſię w nim znaydował, ſtrzelał z okien do ludu i 3. osoby zabił. Inny tłum ludu napadł na dom Pana *Bailey* z ktorego zaledwie familia przed gradem kamieni uchronić ſię mogła. Na ulicy *Capell* insurgenci uderzyli na patrol. W domie poczty żadna szyba cała nie zoſtała. Dom Pana *Powerſcourt* (ſubo przeciw Uniy będącego) zoſtał także zruynowany, za to, iż do uśmierzenia insurrekcyi w hrabſtwie *Wiklow* wiele ſię przyłożył. Poiazd Pana *Foſter* oratora był od ludu ciągnionym. Po kraiu wszędzie mordy i rabunki są popełniane. Słychać, iż lord *Cornvallis* nas opuszcza, a Lord *Aukland* dawniey tu bawiący i świadomy ſkładu naszych okoliczności mieysce iego zaſtąpi. — *Inny liſt z Dublina.* Illuminacya i okrzyki radosne pociągnęły za sobą smutne ſkutki. Ponieważ kupy ludu napadały na domy tych, ktorzy Unią utrzymywali, iako to W. Kanclerza Lorda *Caſtlereagh*, *Sir John Blaquiere*, Lorda *Ormonda* etc. przeto ſtraże wszędzie rozeſłano, w zamku dwie aubice poſtawiono, zwołano na mieysca swoie wszyſtkich urzędnikow, i dano rozkaz kawaleryi do rosproſzenia pospolſtwa uzbroionego w kamienie i zapalone race. Wielu zoſtało rannych i z obu ſtron nie mało trupa padło. Na ulicy *Naſſau* ieden patron ſtrzelał z okna swego do insurgentow. Dziś Kanclerz i mowca izby poszli do zamku z adreſſami obu izb, a za powrotem swoim oſtatni (Pan *Foſter*) był z okrzykami radości od ludu przyimowany.

Każdy był ciekawy iak *Pitt* poſtąpi ſobie po upadku planu iego w Parlamencie *Irlandzkim.* Po nadeſzłey o tym wiadomości na dniu 31. Stycznia miał w izbie niższey długą, pełną ſztuki mowę, ktora ściągnęła powszechną wszyſtkich uwagę. W niey między innemi wyraził „ Za pierwszym podaniem planu mego względem Unii, ſądziłem, iż wyrok Parlamentu *Irlandzkiego* pomyślnieyszym wypadnie. Przykro mi ieſt, iż przy naypierwszym roztrząſaniu zoſtał odrzuconym. Tymczaſem Parlament *Irlandzki* ma w tey mierze prawo, dla ktorego ieſtem z uſzanowaniem, i byłoby bardzo nierozsądną rzeczą w teraznieyſzym krytycznym i płodnym w wypadki czaſie, mowić co takiego, coby ogień niezgody między obu narodami ieszcze bardziey zapalić mogło. Mam iednak pewne prawo, i czuię być obowiązkiem moim przełożyć teraznieyszemu Parlamentowi, i zachować dla potomności zasady i pobudki, ktore nakłoniły rząd *Angielſki* do użycia śrzodka, iſtotnie potrzebnego, w celu utrzymania bespieczeńſtwa, i obu państw pomyślności, a ktory ieszcze przyiętym być może, ieżeli zimnieysza nad nim rozwaga w *Irlandyi* rozpoczętą zoſtanie. Potrzeba ściśleyszych związkow zewsząd ieſt uznaną, tym bardziey teraz kiedy *Francya* ſtara ſię odłączyć od nas *Irlandyą*; i kiedy z łatwością ſwoie iakobińſkie zasady może zaſzczepić na dawnym ſyſtemacie *Irlandzkim.* Ta to ieſt droga, ktorą chce oſłabić naszą potęgę, to iedyne przedmurze ukształconego świata przeciw iey zamachom. Ściśleysze ſkoiarzenie obu państw potrafiłoby ſiły nasze zebrać do iednego punktu, a tym ſamym zamiary nieprzy-

iaciela zniszczyć. Zaszła wprawdzie względem tego umowa w r. 1782. lecz coż przynieść może poprawa, dawne tylko znosząca bezprawia, a nic nowego na to mieysce nie ſtanowiąca? Dziś gdy ieſteśmy wmięszani w woynę iedyną w dzieiach świata, woynę wolności przeciw deſpotyzmowi, własności przeciw łupieztwu, religii przeciw niedowiarſtwu, porządku ſpołecznego przeciw anarchii (wyrazy ieszcze za ſłabe do opisania tey nędzy, którą oręż nieprzyiaciela rozszerza) dziś podług zdania nay większych ſtatyſtykow w *Europie*, byłoby wielką korzyścią dla *Anglij*, gdyby ściśleyszemi związkami z *Irlandyą* ſkleiona zoſtała. Czyż *Anglia* w teraznieyszey woynie doſtarczała pieniędzy i żołnierzy na obronę tych braci naszych (ſzanownieyszego imienia nie można znaleść dla nich). Niemnieyszy powod do unii ieſt wewnętrzne położenie *Irlandyi*. Rożnica religiow, niedoſtatek rękodzieł i kapitałow, ſprzeczne intereſſa rozmaitych partyow, taka to ieſt poſtać *Irlandyi*, z którey nieprzyiaciel chciał korzyſtać, a która przez żadne inne urządzenia zmienioną być nie może, iak przez iednoſtayny Parlament. Zapyta mię kto, co zyszcze *Irlandya* przez Unią? odpowiem, zabespieczenie wszyſtkich korzyści handlowych, tudzież prawodawſtwa W. *Brytanii*. Już przez umowę w dawnieyszym czaſie zawartą, zyſkała nie mało w handlu, dziś przez Unią ieszce więcey pożytkow odnieſie. Nie chcę ia iednak gwałtem przymuszać *Irlandyi* do tych korzyści, lecz po zimney rozwadze ſama ie dobrowolnie przyiąć powinna. Co ſię tycze zarzutow w tey mierze czynionych, naynędznieyszy ze wszyſtkich ieſt ten, który utrzymuie, iż Parlament nie ma żadnego prawa do ſtanowienia względem tego punktu. Ta opinia zdaie ſię wypływać z ſyſtematu teraz w modę weszłego ſamowładności ludu, który za naszych czasow ieſt zrzodłem wszelkich okropności woiennych i nędzy świata. Lud nie może w każdym razie zdania ſwego dawać, lecz władza powinna być wybranym osobom powierzona, które bez dalſzey odpowiedzialności ſtanowią, co ieſt pożytkiem dla całości; że *Irlandya* zrzecze ſię przez to ſwoiey niepodległości. to ieſt iſtotną prawdą, lecz to rownie dla niey honor, iak pożytki przynieſie. Gdyby była w ſtanie ſkładać ieden niepodległy narod, miałaby więcey ieszcze trudności do pokonania, lecz z tak wielkiemi korzyściami handlowemi, iakie w ziednoczeniu z *Anglią* odnieſie, możeż cień nad iſtotą przenoſić? Gdyby nawet Parlament w *Dublinie* uſtał, zoſtanie tam wszelako akademia, ſądy etc. a miaſto rowny wzroſt w ludności i kwitnieniu ſwoim odnieſie, iak *Edymburg* po Unij.

Po tey mowie *Pitt* złożył rozmaite rezolucye względem fundamentalnych zasad ziednoczenia z *Irlandyą*, które radził podać do tronu, i upraszać krola ażeby ie rozkazał kommunikować Parlamentowi *Irlandzkiemu*, dla doyrzałego onych roztrząśnienia Ta propozycya zoſtała przyięta większością głosow 140, przeciwko 15. Rezolucye te ſą naſtępuiące:

I. Dla zapewnienia głownych intereſſow W. *Brytanij i Irlandyi*, oraz dla zagruntowania ſiły i zrzodeł Pańſtwa, przyzwoitą ieſt rzeczą przedſięwziąść ſposoby, które iak naydogodniey zmierzać będą do połączenia obu kroleſtw W. *Brytannij i Irlandyi* w iedno kroleſtwo, podług układu i warunkow iakie będą mogły poſtanowić Parlament względem obu kroleſtw—II. Zdaie ſię być przyzwoitością, ażeby zaproponować za naypierwszy akt maiący ſłużyć za zasadę ziednoczenia, iż kroleſtwa W. *Brytanij i Irlandyi*, ſą połączone w iedno kroleſtwo pod nazwiſkiem *Kroleſtwo ziednoczone W. Brytanij i Irlandyi.*— III. Iż zdaie ſię także rzeczą przyzwoitą, ażeby naſtępſtwo do monarchii ziednoczonego kroleſtwa, zoſtało dla obu kroleſtw poſtanowione i ograniczone, iak ieſt teraz przez trwaiące Prawa, i pod warunkami iedności między *Anglią* i *Szkocyą*.— IV. Iż zdaie ſię także rzeczą przyzwoitą, ażeby ziednoczone kroleſtwo było reprezentowane w iednymże Parlamencie nazwanym Parlamentem ziednoczonego kroleſtwa Wielkiey *Brytanii* i *Irlandyi*.— Iżby w pomienionym Parlamencie mogła zaſiadać i wotować pewna liczba Parow duchownych i świeckich, oraz członkow izby niższey, ktora liczba uſtanowiona będzie przez akta wzaiemnych Parlamentow.— Iżby pomienione członki były wybierane i zwoływane podług sposobu przepisanego aktem Parlamentu *Irlandzkiego* poprzedzaiącego Unią; i żeby członki które zaſiadać i wotować będą w Parlamencie ziednoczonego kroleſtwa, wykonywały ciągle przyſięgę, i ſkładały oświadczenia iakich wymagaią Prawa od Parlamentow W. *Brytannii* i *Irlandyi*, poki od tegoż Parlamentu inne w tey mierze nie naſtąpi rozrządzenie.— V. Iż zdaie ſię także rzeczą przyzwoitą.— Ażeby Kościoły *Angielſkie* i *Irlandzkie*, oraz ich nauka, obrządki, karność i przepisy były zachowywane podług praw teraz poſtanowionych.— VI. Iż zdaie ſię także rzeczą przyzwoitą iżby we wszyſtkich wypadkach ſtosownych do handlu i żeglugi w portach i mieyscach należących do W. *Brytanii*, oraz we wszyſtkich maiących związek z Traktatami które J. K. Mość lub iego ſukceſſorowie z zagranicznemi mocarſtwami zawierać będą, ażeby mieszkańcy *Irlandyi* maiący iednakoweż prawa, uważani byli w iednakim względzie z poddanemi W. *Brytanii*.— Iż między W. *Brytanią* i *Irlandyą* nie będą nakładane żadne opłaty od przywozu i wywozu towarow, które teraz od podobnych opłat są wolne; iż na inne wchodzące i wychodzące towary poſtanowiona będzie na czas ograniczony rowna i umiarkowana taxa, przepisana przed Unią przez obydwa Parlamenta, a ktora po upłynionym tym czaſie, ma bydź rowno dla obydwoch kroleſtw zmnieyszona, nie mogąc iuż bydź nigdy powiększoną.— Iż wszyſtkie rzeczy ktore na przyszłość będą w przypadku wprowadzenia z zagranicy do W. *Brytanii*, będą mogły bydź z iednego do drugiego kroleſtwa przywożonemi, i będą podpadać tym samym uſtawom, iak gdyby ie proſto z zagranicy sprowadzano.— Iż w przypadku gdy iaki towar z rękodzieł iednego z dwoch kroleſtw pochodzący, podlegałby wewnętrzney opłacie, poſtanowiona będzie szala należytey taxy, dla przeszkodzenia zdarzeniom nierowności; iżby wszyſtkie inne handlowe produkta, oraz te któreby nie zoſtały urządzone przed Unią; ſtosownie do winnego rolnictwu i rękodziełom kraiowym zachęcenia, będą w swoim czaſie urządzone przez ziednoczony Parlament.— VII. Iż zdaie ſię takze rzeczą przyzwoitą— ażeby opłata procentu lub funduszow umarzaiących celnieysze długi przez obydwa kroleſtwa przed Unią zaciągnione, czyniona była z osobna przez W. *Brytanią* i *Irlandyą*.— iż przez ograniczoną liczbę lat przyszłe zwyczayne koſzta złączonego kroleſtwa w czaſie woyny i w czaſie pokoiu, będą podeymowane wspolnie przez W. *Brytanią* i *Irlandyą*, podług proporcyi przed Unią przez wzaiemne Parlamenta maiącey bydź poſtanowioną.— Po upłynionym zaś tym czaſie te propozycye nie będą mogły bydź odmienione iak tylko podług prawideł i zasad, iakieby przed Unią były poſtanowione.— VIII. Iż zdaie ſię także rzeczą przyzwoitą, ażeby wszyſtkie Prawa, maiące swoią moc w czaſie Unii, i wszyſtkie ſądy cywilne i duchowne w obydwoch kroleſtwach poſtanowione, zoſtawały w tym samym ſtanie, lecz zawsze podległe odmianom, iakie ziednoczony Parlament osądzi potrzebą wprowadzić.

Wielu powſtało przeciw temu proiektowi mianowicie P. *Scheridan*, *Grey*, *Lawrance*, lecz to nic nie przeszkodziło do wzięcia proiektu w deliberacyą.

Wſzyſtkie liſty z *Hiszpaniy* i *Portugaliy* donoszą, iż Dwor *Madrycki* zoſtał nakoniec przymuszony zezwolić na naleganie Dyrektoryatu, i że 80. tyſięcy woyſka *Francuzkiego* maią przechodźić przez kraie Króla *Hiszpaniy* dla opanowania kraiow Królowy *Portugalſkiey*, którey ſyn ieſt iego naſtępcą i zięciem. Przeyście ich nie będzie przez naykrotszą drogę. Weydą do *Hiszpaniy* przez *Katalonią*. Tym ſpoſobem *Madryt* będzie im na drodze. Armia *Francuzka* podzieli ſię w marszu na kolumny w każdey po 5. tyſięcy ludzi. Dowodzenie tym woyſkiem oddane ieſt Generałowi *Augereau*.

Oddalenie ſię od ſłużby Xcia *Lafoens* Wuja Królowy, Feld-Marſzałka armij *Portugalſkiey*, powinno być uważane za dowod, iż *Portugalia* nie podchlebia ſobie uniknąć woyny lądowey. Wiadomo ieſt, iż ten Pan który miał wielkie u Dworu znaczenie, niezgadzał ſię z zamiarami Miniſtrow, i że uczynił niepożytecznym bawienie Xcia *de Waldeck* w *Portugaliy*. — Z tych ſamych liſtow dowiaduiemy ſię, iż P. *de Scabra* Miniſter intereſſow wewnętrznych złożył także ſwoią dymiſſyą, a Hrabia i Hrabina *de Zenobio*, na prozbę Miniſtra iednego zagranicznego Dworu, zoſtali areſztowanemi we dwa dni po ſwoim do *Lizbony* przybyciu. Miniſter *Auſtryacki* dopomina ſię o uwolnienie Hrabiego iako poddanego Ceſarſkiego. Pada na nich podeyrzenie, iakoby chcieli dopomodz nieprzyiacielowi do łatwieyſzego wniyścia do *Portugaliy*.—Król *Angielſki* mianował Pana Karola *Arbuthnot* na mieysce P. Karola *Goddard*, generalnym konsulem do *Portugalii*, a P. Alexandra *Cockburn* agentem i kunsulem przy cyrkule niżſzey *Saxonii* i miaſtach *Hamburgu*, *Bremie*, i *Lubece*.— Generał *Cuyler* i Generał *Tarleton* którzy wyieżdżaią na obięcie kommendy nad armią poſiłkową w *Portugalii*, udali ſię iuż do *Portsmouth* gdzie wſiędą na okręty.

Generał *Maitland* i Pułkownik *Grant* wyiechali do ziednoczonych ſtanow zkąd popłyną do *Jamaiki*, wiozą oni traktat podany przez Generała *Touſſaint-Louverture*, gdy uſtąpiono z wyspy *St. Domingo*, a w którym Rząd poczynił niektóre odmiany. Wiadomo ieſt, iż Generał Murzyn wyſłał kommiſſarzow do *Filadelfii*, i mniemaią tu, iż G. *Maitland* i Pułkownik *Grant* przeznaczeni ſą na rozpoczęcie z kongreſſem negocyacyi względem *St. Domingo*. Gdyby ta wyspa nadto mocna, ażeby mogła być zawoiowaną, lecz niezdolna własną utrzymać ſię ſiłą, przyłączyła ſię do ſprzymierzenia *Amerykańſkiego*, doſtarczyłaby iey pożytecznych produktow za protekcyą nie mniey dla ſiebie zyſkowną, i zachowałaby ſwoią niepodległość, nie zagrażaiąc rewolucyiną zarazą ſąſiedzkim oſadom.—Dnia 14. p. m. przybył do *Nowego Jorku* kommiſſarz od G. *Touſſaint-Louverture* do ziednoczonych ſtanow przyſłany.— Komodor *Blanque* przeszedł z ſwoią eſkadrą około *Przylądka dobrey Nadziei*, do ktorego nieprzyſtąpił. Jego przeznaczenie ieſt obiąć w poſſeſſyą wyspę *Sokotora* przy weyściu na czerwone morze, gdyż poruszenia *Tippo-Saiba* wſkazuią zamiar iego połączenia.

Xiąże *de Dorſet* złożył ſwoią dymiſſyą z urzędu wielkiego miſtrza dworu Krolewſkiego.

Dnia 8. Lutego.

W czaſie zalimitowania ſeſſyow Parlamentu *Irlandzkiego*, zdaią ſię intrygi względem Unij uspakaiać w *Dublinie*. W Hrabſtwie *Weſtmeath* między regimentem *Angielſkim* i korpusem obywatelſkim maiącym być rozbroionym przyszło do walki, w którey wiele osob życia poſtradało. Partya oppozycyina kazała mowę P. *Pitt* w którey dowodzi potrzebę Unij rozdrukować i bezpłatnie rozdać, dla obruſzenia umyſłow przeciw niemu. Przeszło 20,000. exemplarzow rozrzuconych zoſtało. Był uczyniony wniosek aby Parlament *Irlandzki* przenieść do *Cork*, gdyż ten w *Dublinie* wyſtawiony ieſt (iak uważał Generał *Attorney*) na nayście od tłumow ludu, i nie ma żadnego bespieczeńſtwa dla ſiebie. — Naywięksi przyiaciele rządu i teraźnieyszey konſtytucyi byli przeciw Unij, a ponieważ wiele ieszcze członkow parlementu, będących za Unią niegłosowało, przeto Miniſter ma nadzieię, iż kiedyżkolwiek przyidzie wszelako do ſkutku. — Lord *Macartney* powrocił tu od przylądka *dobrey nadziei*. Urząd iego iako Gubernatora tamteyszego, przynoſił mu roczney pensyi 10. tyſięcy funtow, i 200. funtow na ſtoł.

Dnia 12. Lutego.

W *Irlandyi* opor przeciw Unij coraz ſię większy wzmaga. Katolicy, proteſtańci, i naysprzecznieysze partye iednegoż ſą zdania w tey mierze. Czynności ſądowe uſtały, i wszędzie chmury ſię wznoszą. W iedney utarczce między milicyą i korpusem obywatelſkim zginęło z każdey ſtrony do 20. ludzi.— W niektórych hrabſtwach całe lasy wycięto na robienie pikow. Pod *Dublinem* żaden woz nie ieſt pewnym od insurgentow, i poczmiſtrze proſili rządu o dodanie eſkorty.— Jeden nasz kutter powrocił z krążenia swego z pod *Breſt*. Nieprzyiaciel ma 15. okrętow liniowych gotowych do wyiścia pod żagle, brakuie iednak podług powieści iednego *Szweda* ztamtąd przybyłego, na ludziach do osadzenia niemi okrętow. Admirał *Bridport* ſtrzeże teraz od napaści brzegi *Irlandzkie*.

Dnia 15. Lutego.

Rząd nasz otrzymał nakoniec urzędowy rapport admirała *Nelson* o wniyściu woyſk *Francuzkich* do *Neapolu*. W przewozie króla *Neapolitańſkiego* do *Sycyliy*, burza tak ſtraszną była, iż familia krolewſka ſpowiedała ſię i za ſtraconą ſię iuż miała. Admirał *Nelson* życzy ſobie tey wiosny nazad do *Anglij* powrocić.— Mowią, iz P.

Pitt w Kwietniu znowu pożyczkę 6. millionow dla *Anglij*, a 4. milliony dla *Irlandyi* rozpocznie.— Na wiadomość, iż nizsza izba Parlamentu w *Dublinie* Unią w *Anglij* z *Irlandyą* odrzuciła, miaſto *Cork* było także illuminowane, bito w dzwony, i radosne okrzyki wszędzie ſię rozlegały.— Na przylądku dobrey nadziei dwa magazyny krolewſkie od zle myślących ludzi zoſtały zapalone.— Wczoray podane od P. *Pitt* względem Unii rezolucye od izby niższey przyięte zoſtały, a iak tylko też ſame w izbie wyższey przeydą, adreſſy podziękowania krolowi podane będą. Miniſter zamysla ten sam intereſs w nowey poſtaci do Parlamentu *Irlandzkiego* wprowadzić, i nakłonić go przyięcia proiektu.

Papiery oppozycyine zawieraią w ſobie naſtępuiącą wiadomość: Donoszą z *Wexford*. iż chłopiec w 14. roku nazwiſkiem *James-Moore-Lett* po ſiedmiomieſięcznym więzieniu zoſtał nakoniec wypuszczonym na wolność. Oſkarżony on był, iakoby dowodził kolumną buntownikow w bitwie pod *New-Ross*; zawſtydzono ſię nareszcie za tak długie zatrzymywanie dziecka w więzieniu, i bez roztrząsania iego wyſtępku, ſąd załecił wypuścić go na wolność.— Krol nakazał generalny poſt i publiczne modlitwy dla uproszenia Boſkiey pomocy w teraznieyszey woynie. Nabożeńſtwo odprawiać ſię będzie d. 27. Lutego w *Anglij*, a 28. w *Szkocyi*.

z Paryża dnia 18. Lutego.

Generał *Bernadotte* nie poiedzie iuż do armij *Włoſkiey*. Oświadczył ôn Dyrektoryatowi żądanie utrzymania ſię przy kommendzie ſwoiey dywizyi nad *Renem*, a Dyrektoryat potwierdził chęć jego.— Wyieżdza zatym dnia iutrzeyſzego do *Moguncyi*.

Miniſter woienny *Scherer* zdaie ſię zatrudniać przygotowaniem do podroży, co okazuie iż ma dowodzić iedną z naszych armiow. Przypominaią tu sobie, iż ôn wygrał we *Włoszech* naypierwſzą bitwę roku 5go, i od niego zaczęła ſię chwała kampaniow Generała *Buonaparte*. Na końcu tey Dekady donieſiona będzie znaczna liczba danych awansow.

Generał *Championnet* wraz z wyrokiem odbieraiącym mu kommendę nad armią *Neapolitańſką*, miał odebrać rozkaz ſtawienia ſię natychmiaſt w *Paryżu*. Potwierdza ſię, iż odebrana mu ieſt kommenda za nieuznanie władzy Kommiſſarza *Faypoult*, ktory zapawne utrzyma ſię przy niey, lubo zrazu dopraszał ſię o uwolnienie.

Obywatel *Meyer* niezdaie ſię być przeznaczonym na Ambaſſadora *Batawſkiego* przy dworze *Hiszpańskim*. Obywatel *Nieuwerherhe* wyiezdza tam dnia iutrzeyszego na obięcie urzędu ſprawuiącego intereſſa Rzpltey *Batawſkiey*.— Jutro lub po iutrze ſpodziewany ieſt w *Paryżu* Ludwik *Buonaparte*.— Audyencya na ktorey Generał *Lemoine* miał oddawać Dyrektoryatowi chorągwie na *Neapolitańczykach* zdobyte, na dalszy czas ieſt odłożona.

Donoszą z *Medyolanu*, iż tam przeięty był liſt Generała *Mack* do iednego Agenta *Roſſyiſkiego* znayduiącego ſię w *Florencyi*. Datowany ieſt pierwſzych dni iego wyprawy: między innemi wyrazami znayduią ſię naſtępuiące: „Zdrowy rozsądek każe mi porzucić tę wyprawę. W całey armij nikt ſię bić niechce; ani kije na żołnierzach, ani areszty na officerach, nic dokazać nie mogą.

Dyrektoryat Wykonawczy przyſłał dnia wczorayſzego wieczorem do obu Rad poselſtwo, którego wyrazy są: „Obywatele Reprezentanci. Porta *Ottomańſka* uwiadomiona, iż wyprawa *Egipſka* nie była wymierzona iak tylko przeciw iey nieprzyiaciołom, uważała ią z początku w prawdziwey iey poſtaci, lecz powodowana przez połączone podszepty i groźby *Angliy*, woyna przeciwko iey dawnym przyiaciołom ſtała ſię owocem tego przymierza, wciągnela ona mocarſtwa *Barbaryiſkie* do swoich przeciwko Rzpltey nieprzyiacielſkich krokow. Dyrektoryat Wykonawczy przedſiewziął śrzodki odwetu, i użyie na obronę kraiu, i odparcie napaści, ſpoſobow iakie są w iego mocey: Uwiadomia o tym Ciało Prawodawcze ſtosuiąc ſię do Konſtytucyi.

Wyrok Dyrektoryatu 27. Pluvios (15. Lutego) R. 7.— Dyrektoryat Wyk: zważywszy, iż Dey *Algierſki* uzbroił i wyſłał na morze ſtatki przeznaczone do attakowania okrętow zoſtaiących pod banderą *Francuzką*, i zabierania nawet na neutralnych okrętach towarow i własności *Francuzkich* ktoreby ſię na nich znaydować mogły. Zważywszy przy tym, iż Regencye *Tunetańſka* i *Trypolitańſka*, podobnez co Dey *Algierſki* uczyniły przedſiewzięcie; ſtanowi: Art: I. Okręty uzbroione Rzpltey maią rozkaz, a korsarze *Francuzcy* są upoważnieni, do attakowania na morzu i zabierania wszelkiego woiennego lub handlowego okrętu maiącego *Algierſką*, *Tunetańſką* lub *Trypolitańſką* banderę. II. Okręty uzbroione Rzpltey i korsarze *Francuzcy* są rownie umocowani przez prawo odwetu zabierać wszelkie towary i własności *Algierſkie*, *Tunetańſkie* i *Trypolitańſkie*, któreby pod neutralną banderą znalezli. W tym przypadku okręty neutralne po wyprożnieniu z nich towarow i własności zaiętych, natychmiaſt uwolnione zoſtaną. III. Własności i towary *Angielſkie*, *Tunetańſkie* i *Trypolitańſkie* schwytane przez okręty Rzpltey i korsarzow *Francuzkich*, w uſkutecznieniu dwoch poprzedzaiących Artykułow, zoſtaną oſzacowane, urządzone i rozdzielone na pożytek tych ktorzy ie zdobędą, na iakimkolwiek bądź ſtatku i pod iakąkolwiek banderą zabrane, ſtosownie do Praw i urządzeń teraz trwaiących względem zdobyczow, oraz pod temi samemi warunkami iakie są poſtanowione względem innych nieprzyiacioł Rzpltey. IV. Miniſtrowie woyny, osad, i sprawiedliwości, obowiązani są w tym co do każdego z osobna należy, uſkutecznić ninieyszy wyrok, który do Dziennika Praw wciągnionym zoſtanie (podpis:) L. M. Revelliere— Lepeaux Prezydent.

Liſty z *Alexandryi* do *Ankony* przybyłe zbiiaią wieść o wylądowaniu i attakowaniu tey twierdzy, donosząc, iż Adiutant G. *Buonaparte*, *Marmond*, ieſt od mieſiąca kommendantem *Alexondryi*.— Donoszą z *Breſt* pod datą 10.— „Przybył tu od wschodu kosztowny konwoy pod eſkortą fregaty *Creole*, kilku korwet, i innych lekkich ſtatkow. W tym konwoiu znayduie ſię 5. wielkich ſtatkow z drzewem do budowy, inne z żywnościami. Będziemy zatym wkrotce widzieli pływaiące nowe nasze okręty *Wolność Morzow*, *Nierozłączony etc.* W czaſie przybycia tego konwoiu, drugi konwoy idący z pulnocy był attakowany przez korwetę *Angielſką*, ktora natychmiaſt zoſtała ze ſzkodą odparta, a konwoy przypłynął do *Abreurrack*, i wkrotce przybędzie do *Breſt*.— Mocno ſię teraz zatrudniaią nowym Dyrektorem, który ma być obrany; ieżeli ſię uſkuteczni Dyrektoryatu życzenie, wybor ten padnie na Ob. *Roberjeot*.— Korrespondencya miniſtra w *Berlinie* z Rządem, ieſt teraz nader częſta.— Zamyślaią tu o poſłaniu pomocy dla Generała *Buonaparte*.— Nasze dzienniki wyrażaią, iż iedna kompania aktorow drammatycznych wybiera ſię w podroż do *Egiptu*, gdzie ią *Buonaparte* wzywa, i że iuż otrzymała potrzebne do tey drogi paszporta.— Mowią, iż podług zapowiedzianych odmian niektórzy Generałowie dywizyi zamienią ſwoie mieysca i przeydą z *Włoch* do *Niemiec*, iuni zaś z *Niemiec* do *Włoch*. Podobny śrzodek w oſtatnich kampaniach użyty, pożyteczne przynioſł ſkutki.— Generał *Joubert* dla poratowania ſwoiego zdrowia udał ſię do *Pontdeveau* w Departamencie *d'Ain*. Mowią, iż oſkarzył wiele osob we *Włoszech* użytych.— Kuryer w tych dniach z *Neapolu* przybyły, przywiozł wiadomość, iż G. kommenderuiący Woyſkiem *Francuzkim* w zaiętym kraiu *Neapolitańſkim* ściąga zewsząd poſiłki, dla nadzwyczaynego oporu iakiego w wielu mieyscach doznaie. Oprocz G. *Macdonald*, dway inni Generałowie złożyli ſwoie dymissye. Spodziewane tam są woyſka, po ktore admirał *Nelſon* udał ſię z wielką liczbą przewozowych ſtatkow.

Dnia 20. Lutego.

Generał *Championnet* wyſłał dwòch kuryerow do Dyrektoryatu, z których ieden donioſł o zawartym zawieszeniu broni, drugi o insurrekcyi ludu w *Neapolu*. Drugi kuryer prędzey przybył od pierwszego, i Generał *Championnet* otrzymał iak ſłychać dla pewnych powodow ſwoią dymiſſyą. Ta iednak trwała tylko 24. godzin. Gdyż zaraz potym przybył pierwſzy kuryer Generała *Championnet* z depeszami, które przyczyny poſtępku wspomnionego Generała lepiey wyświeciły. Dyrektoryat wyſłał zaraz tego oſtatniego kuryera napowrot z gratyfikacyą 2000. frankow, ieżeli prędzey ſtanie w głowney kwaterze G. *Championnet* od kuryera wyſłanego pierwey 24. godzinami.

Rozpoczęta ieſt negocyacya z Miniſtrem *Duńſkim*, a Dwor iego zdaie ſię do neutralności nakłaniać.

Spodziewamy ſię wkrotce odebrać autentyczne ſzczeguły o ſtanie *Francuzow w Egipcie*. Wiele osob świeżo ztamtąd przybyło do *Francyi*, między niemi ieſt Felczer, który ſię zawſze znaydował przy G. *Buonaparte*. Pewną ieſt rzeczą, iż *Kleber* złożył kommendę w *Alexandryi* dla złączenia ſię z armią.

W niektórych Dziennikach znayduie ſię naſtępuiący wypis liſtu z *Neapolu* pod d. 10. Pluvios (29. Stycznia.) „Wzięcie tego miaſta przez *Francuzow*, będzie znaczną w hiſtoryi epoką. Po znieſieniu armij Krolewſkiey i opanowaniu *Kapui*, weszli do tey ſtolicy. Sześćdzieſiąt godzin bitwy w ulicach, na terraſſach domow, w pośrzod płomieni, ledwie wyſtarczyć mogło na zgnębienie Lazaronow, których liczba wynoſiła 40. tyſięcy ludzi.— Konſtytucya Kroleſtwa wyraża, iż ſkoroby nieprzyiaciel ſtał ſię panem *Kapui* i ciągnął ku *Aversa*, ażeby mu natychmiaſt zanieſiono klucze od *Neapolu*. Znacznieysi mieszkańce chcieli uſkutecznić ten artykuł konſtytucyi dla uchronienia miaſta od grożącego mu losu; lecz Lazaroni niemaiący nic do ſtracenia, przymuſili mieszkańcow do zamknięcia ſię w ſwoich domach, i zaczęli po rożnych częściach miaſta rabować. Gdy *Francuzi* ſtaneli przed *Neapolem*, Lazaroni wyszli przeciwko nim we trzech kolumnach. Ta rzecz dowodzi ich śmiałość, przez trzy dni opierali ſię w otwartym mieście, wſtępnym boiem walczyli po ulicach, nieuſtępuiąc mieysca iak tylko natarczywości ćwiczonego żołnierza, i częſto czyniąc wątpliwym zwycięſtwo, ktore ſię nakoniec przeważyło na ſtronę *Francuzow*. Teraz wſzyſtko ieſt w ſpokoyności, nowy Rząd ſię układa; dobrzy obywatele, patryoci i właściciele kontenci są z naszey bytności, lecz ich ieden Lazaron zaſtrasza. Atoli z inney ſtrony 6. tyſięcy wieśniakow zamkniętych w *Traietto* (w mieyscu naszey kommunikacyi z *Rzymem*) niechcą ſię poddać, i wſzyſtkie rzeczy w drodze przeymuią. Generał *Rey* ma przedſiewziąść ich oblężenie. Nie można nieprzyznać iż ta piękna kraina będzie wielkim dla *Francyi* źrzodłem; znayduie ſię tam wiele drzewa do budowy i innych potrzeb do marynarki, doſtateczna liczba ſtatkow przewozowych na 18. tyſięcy woyſka, iedna tylko fregata, a żadnego woiennego okrętu; Krol zabrał z ſobą wſzyſtkie, a *Anglicy* resztę ſpalili.

Pismo iedno publiczne wyſtawia naſtępuiący obraz *Lazaronow*.— „Lazaroni są to drążnicy, robotnicy dzienni, rybacy, i poſługacze okrętowi w *Neapolu*. Dla łagodnego powietrza miaſta tego, nie maią mieszkania ſtałego, lecz ſypiaią częścią na ulicach, częścią w iaſkiniach i otworach ſkał w około miaſta leżących. Odzież ich ſkłada ſię nie więcey iak z koszuli i ſpodni. Liczba ich wynoſi do 40. tyſięcy. Od pierwszego *Masaniello*, a może i wprzod ieszcze mieli właściwego naczelnika, któremu ſam nawet krol uszanowanie okazywał. Niektòrzy z nich używani w domach za poſługaczow i kommissantow, bywaią nayczęściey wiernemi ludzmi. W powszechności iednak ſkłonni ſą do wszyſtkich złych czynow, wiele złodzieyſtwa, rabunkow, i morderſtw od nich pochodzić zwykło. Przytym są także niezmierni fanatycy. Nieraz zdarza ſię, iż wsuwaią rękę do kieszeni ſwego ſomſiada, w tenczas kiedy z naywiększym nabożeńſtwem drugą kładą na relikwiach.

z Bruxelli dnia 19. Lutego.

Generał *Collaud* otrzymał kuryera od Generała *Jourdan* z wiadomością, iż kampania natychmiaſt się rozpocznie, ieżeli *Auſtrya* i Rzesza nie przyimą śpiesznie propozycyow podanych od rządu *Francuzkiego*. Żądał także Generał *Jourdan*, aby przeznaczone nad *Ren* woyſka, iak nayprędzey tamże poſłane zoſtały, woyſka przeto te, otrzymały rozkaz śpiesznym marszem dążyć na mieysce przeznaczenia ſwego. Tu przygotowane są kwatery dla 5. do 6. tysięcy ludżi ſpodziewanych z wewnętrznych okolic *Francyi*.— Z *Luxemburga* wielki park artylleryi poſłano do *Erenbreitſteinu*.

Przechod woyſk do armiow *Reńſkich* dotąd nieuſtaie, mowią, iż Generał *Collaud* obeymuie kommendę nad iedną z tych dywizyow. Po odebraniu w tych dniach depeszow od Rządu, na tychmiaſt udał ſię w podroż.

z Hagi dnia 19. Lutego.

Od rozpoczęcia rozruchow w *Irlandyi*, mòwią tu wiele o wyprawieniu woyſk do tego Kroleſtwa. Woyſka które się znaydowały w *Harlem*, maią się udać do *Texel*, a część naſzey floty ſtoi w gotowości do wypłynienia.

Francuzi żądaią od nas 12. tyſięcy poſiłkowego woyſka w przypadku gdyby się woyna zaczęła.

z Brünn dnia 2. Marca.

Na dniu 27. Lutego kompania z szlachty tuteyszey złożona, i powodowana miłością ludzkości, dała powtorną reprezentacyą komedyi na teatrze publicznym dla wsparcia pozoſtałych wdów i ſierot po zabitych żołnierzach od regimentu *Wallis.* Zebrane pieniądze wynoſiły 509. zł. i 50. graycarow. Była grana komedya Pana *Schröder* pod tytułem *Chorąży*, i nowa pantomima w 3. aktach wynalazku i muzyki hrabiego *Mitrowſkiego* pod tytułem *Wyrocznia.*

Towarzyſtwo *Angielſkie* do ratowania zatonionych i na pozor umarłych utworzone, przywrociło do zycia w przeciągu lat 23. od roku 1774. do 1797. 2198 ludzi. Podobnez towarzyſtwo od roku 1767. w *Amſterdamie* utrzymuiące ſię, wyratowało 990. oſob do roku 1792. W *Paryżu* towarzyſtwo w tym celu uſtanowione, ocaliło życie 487. ludziom od roku 1782 do 1790. W *Hamburgu* 87 osob utrzymanych zoſtało przy życiu od roku 1769 do 1793.

z Ratyzbony dnia 10. Lutego.

Dnia onegdayszego nie wotowano względem marszu woyſk *Roſſyiskich* przez territorium Rzeszy. Mowią, iż miniſtrowie Cesarscy nieodebrali ieszcze ſwoich inſtrukcyow. Spodziewaią ſię, iż w przyszłą sobotę trzy kollegia otworzą ſwoie protokuły.

z Frankfortu dnia 20. Lutego.

Wiadomość rozgłoszona iakoby hrabia *de Lehrbach* miał dawniey oświadczyć poſłom *Francuzkim*, iż woyſko *Roſſyiſkie* uważane bydź powinno za poſiłkowe cesarza Jmci, zupełnie ieſt fałszywą.— Słychać, iż odpowiedź cesarſka na oſtatnią notę *Francuzką* proſto do *Paryża* ieſt poſłaną.— Woyſka *Auſtryackie* ktore miały zaiąć też same poſterunki, iakie przed podpisaniem warunkow przedugodnych w *Loeben* zaymowały, otrzymały kontrordynans.— W okolicy *Gieſſen* zebrało ſię 15. tyſięcy woyſka *Francuzkiego.*— Mowią, iż Xiąże *Wirtemberſki* obawia ſię rewolucyi w kraiu swoim, i udał ſię w tey mierze o pomoc do cesarza. Podług niektorych pism publicznych czyni on przygotowania do wyiazdu przez *Hannower* do *Angliy.*— *Francuzi* ieszcze *Renu* nie przechodzili.

Elektorowa *Bawarſka* wdowa wyiechała z *Munich* do *Wiednia.* Miniſtrowie *Francuzcy* w *Raſtad* oczekuią na kuryera z *Berlina*, którego im ma przyſłać Ob. *Sieyes.*— Donoszą z *Stutgardu*, iż Baron de *Bühler* miniſter *Roſsyiſki* wyiechał do *Ratyzbony* ażeby podać ſeymowi oświadczenie wielkiey wagi, ſtosowne do gwarancyi konſtytucyi i całości Rzeszy przez *Roſſyą*, oraz względem marszu woyſk *Roſſyiſkich.*

z Raſtad dnia 20. Lutego.

(*Oſtatni artykuł z Raſtad w przeszłey gazecie przez omyłkę Dzinnika Frankfurckiego pod 21. położony, powinien być pod d. 19.*)

Zapewniaią, iż Hr: *de Lehrbach* miał dnia 14. t.m. z Ob. *Bonnier* osobną konferencyą, po którey adiutant *Floſſe* wyprawiony był z depeszami przez miniſtra *Auſtryackiego z Wiednia* odebranemi i miniſtrom *Francuzkim* przez nich kommunikowanemi. Mowią, iż Hr: *de Lehrbach* miał z tymże miniſtrem drugą konferencyą dnia 18.— Odpowiedź Seymu *Ratyzbońſkiego* względem marszu woyſk *Roſſyiſkich* ieſt spodziewana na dzień 26. Zdaie ſię, iż przeprawienie woyſk *Francuzkich* przez *Ren* do tego dnia ieſt wſtrzymane.—Szef batalionu *Blondel* przeieżdżał tędy dniu wczorayszego powracaiąc z *Studgardu* do *Strazburga.* Jego poselſtwo ściąga ſię do żądania przez Rząd *Francuski* uczynionego względem kilku fortec xięſtwa *Würtemberſkiego.* Dnia dziſieyszego tenże officer przeieżdża znowu przez nasze miaſto iadąc po drugi raz do *Stutgardu.* Mowią, iż Xiąże *Wirtemberſki* ma założyć ſwoie mieszkanie w *Weilingen*, a w *Stutgardzie* wyprzątaią iuż archiwa.— Woyſka *Auſtryackie*, które opuściły *Bryzgowią*, znayduią ſię w tym momencie w *Heningen.*— Liſty z *Ulm* pod d. 16. donoszą, iż 250. emigrantow *Francuzkich* wraz z G. *Dumourier* z okolic *Weissenburga* udali ſię do *Paſſau.*— Woyſka Cesarſkie żadnego ieszcze nie uczyniły poruszenia na przeyście przez rzekę *Lech.*

z Strazburga dnia 21. Lutego.

Woyſka *Francuzkie* dotąd ieszcze *Renu* nieprzeszły, lecz wszyſtkie przygotowania ſą uczynione do uſkutecznienia za kilka dni tego zamiaru. G. *Jourdan* powrocił z małey podroży, którą odprawił do głowney kwatery G. *Ferino* w *Blotzheim* bliſko *Huningi.* Do naszego miaſta i iego okolic ściąga ſię dotąd wielka liczba woyſk. Generał kommend: odprawił dziś rewią przedniey ſtraży. Zapewniaią, iż generalna kommenda nad armią *Włoſką* po nieprzyięciu iey przez G. *Bernadotte*, oddana będzie Generałowi *St. Cyr.*

z Kaſſel dnia 24. Lutego.

(*Artykuł z Gazety Kaſſelſkiey tegoż dnia.*)

Tak upragniona o pokoiu wiadomość, okazuie ſię nieszczęściem mylną, ponieważ ią niepotwierdziły oſtatnie liſty z *Frankfortu*, podobieńſtwa owszem do woyny zdaią ſię potwierdzać. *Auſtryacy* pomykaią ſię, a między *Laną* i *Niddą* przybyły liczne woyſk *Francuzkich* korpusy. Okazuie ſię, iż tylko wielkie wod wylewy przeprawę woyſk *Francuzkich* przy *Kehl* spozniły.

z Turynu dnia 3. Lutego.

Rząd nasz tymczasowy poſtanowił d. 2. t. m. na ſwoim poſiedzeniu wyſłać do *Paryża* uroczyſtą deputacyą z prozbą, ażeby Dyrektoryat Wyk: przyłączył *Piemont* do Rzpltey *Francuzkiey.* Lecz proiektowi temu wiele ſię sprzeciwia, osobliwie po wſiach. Rożne członki rządowe roziechały ſię na prowincye, dla oświecenia ludu względem iego własnego intereſſu, i dla odwrocenia go od zamyſłu uworzenia oddzielney Rzpltey, iak iuż w tey mierze proiekt był na wielu mieyscach rozrucony. Też osoby wzięły na ſiebie obowiązek przedſtawić rownie i to ludowi, że *Piemont* nie ieſt tak obszernym kraiem, ażeby mogł sam znoſić koszta potrzebne na utrzymywanie oddzielnego rządu, opłacanie dyrektorow, miniſtrow, ambaſſadorow, woyſka i t. d. że z tych powodow rząd tymczasowy widzi ſię bydź przymuszony żądać przez umyślną w *Paryżu* Deputacyą przyłączenia ſię do Rzpltey *Francuzkiey*, albo do ktoreykolwiek *Włoſkiey*; i że czyniąc między tym dwoygiem wybor, lepiey ieſt ſkładać część narodu daiącego innym pomoc i opiekę, nizeli należeć do narodu pod opieką zoſtaiącego. Maią bydź za tym sporządzone protokuły po rożnych okręgach dla zapisania wotow tłumaczących w tey mierze wolę ludu *Piemonckiego*: takowa okoliczność zrządzić może wielkie zamięszania, gdyż obiedwieſtrony *Francuzka* i *Włoſka* z rownym obſtaią zapałem za swoią opinią, i iuż w niektórych okolicach przyszło ztąd do walkow. Municypalność *Turyńſka* ogłoſiła ſię iuż za przyłączeniem ſię do *Francyi.*

z Rzymu dnia 3. Lutego.

Generał artylleryi *Eble* rozkazał z pospiechem pracować około naprawy fortyfikacyow *Kapui*, i opatrzył tę twierdzę w trzy-mieſięczną żywność. *Francuzi* zniszczyli wſzyſtkie ſzańce ktore Generał *Mack* poczynił nad *Wolturnem.*— W kraiach *Neapolitańſkich* wprowadzone iuż są municypalności.

Od 8miu dni przybyło tu około 8. tyſięcy woyſka *Fracuzkiego*; wielka iego część udała ſię ku *Neapolowi*, reszta ku *Civita-Vecchia* i do Departamentu *Cerc o.* Kilku kommiſſarzow *Francuzkich* wyiechało do *Neapolu.* Droga do tego miaſta z *Rzymu* prowadzącca ieſt teraz bespieczną, i oſtatniego Wtorku wyprawiono nią zwyczaynego kuryera.— Generał *Championnet*, wydał do mieszkańcow kraiu Proklamacyą pod 24. Stycznia, w którey zapewnia o zachowaniu ich Religii, maiątkow, i ſpokoyności przez wprowadzenie zasad oycowſkiey adminiſtracyi.

Prawo d. 23. poſtanowiło Rząd tymczasowy.— 1. Rzplią *Neapolitańską* wyobrażać będzie tymczasowo 25. Członkow.— 2. Są mianowani członkami Reprezentacyi Narodowey (naſtępuią wiadome iuż imiona)— 3. Zgromadzenie Reprezententow ma powierzoną prawodawczą i wykonawczą władzę, aż do ułożenia konſtytucyinego Rządu.— 4. Wyroki Zgromadzenia Reprezentantow nie będą miały mocy Prawa, poki nie zoſtaną przez Generała kommenderuiącego potwierdzonemi.— 5. Zgromadzenie Reprezentantow nie może ſię naradzać iak tylko w obecności dwoch trzecich części członkow i większością głosow.— 6. Zgromadzenie Reprezentantow podzielone ieſt na ſześć wydziałow do uſkutecznienia praw i wszyſtkich ſzczegułow adminiſtracyi publiczney.— 7. Uſtanowiony będzie wydział centralny, wydział Prawodawczy, wydział ſkarbowy, i wydział adminiſtracyi wewnętrzney.— 8. Członki wydziałow mianowani będą przez Zgromadzenie powszechne; rodzay ich władzy osobnym Prawem przepisanym będzie.— Generał kommenderuiący zoſtawia ſobie nominacyą na wakuiące mieysca w reprezentacyi Narodowey.

z Florencyi dnia 4. Lutego.

Odbieramy naſtępuiące opisanie widzenia ſię Krola *Sardyńſkiego* z Papieżem: „Gdy Krol okazał chęć oglądania Oyca S. Officer *Francuzki* towarzyſzący Krolowi od *Turynu* i ktory go ieszcze dotąd nieodſtąpił, naznaczył dzień i godzinę tey wizycie, to ieſt 23. Stycznia. Dnia tego z rana Król i Królowa udali ſię w powozie do *Poggio Imperiale* do Kartuzow, lecz zawsze w towarzyſtwie officera *Fancuzkiego.* Papież o ich przybyciu uwiadomiony, wyszedł naprzeciw nim wsparty na dwòch osobach. Ledwo tylko pokazał ſię w appartamencie, natychmiaſt Król i Królowa ſpuścili się na kolana. Oyciec Swięty ktory prosząc ażeby powſtali, zaprowadził ich do przyległego pokoiu. Król rzekł do Oyca S., iż dzięki Opatrzności, przez widzenie jego znaczne w ſwoich nieszczęściach czuie ulżenie, i że uprasza J. S. ażeby mu nieodmowił żadney duchowuey pomocy, iaka od niego zależy iżby był w ſtanie przyimować z pokorą Boſkie wyroki, nakoniec upraszał go o absolucyą *in articulo mortis.* Oyciec S. czyniąc co tylko żądał, odpowiedział na wſzyſtko z naywiększą łagodnością, i wyſtawił mu własną ſwoią ſytuacyą za pobudkę do pocieſzenia ſię. Prowadzili potym przez 40. minut poufałą rozmowę, do której Królowa należała, po czym osoby z ich świty przypuszczone były do ucałowania nog. Oświadczono Officerowi *Francuzkiemu* iż może oglądać Papieża, ieżeli mu to ſprawi ukontentowanie, lecz on odpowiedział iż tego nieuczyni, ſpodziewaiąc ſię, iż widok munduru który na ſobie nosi, nie byłby zapewne miłym dla Piusa VI.

Rozmaitym ſpoſobem opowiadano zdarzenie które opoźniło przybycie Generała *Mack* do *Medyolanu.* Niektóre Gazety donoſiły iż ſię schronił, inne iż przez boiaźń ażeby w przechodzie gór *Appeninskich* nie był zabitym, była mu powodem iż proſił azeby go zaprowadzono do *Rzymu.* Dziś rzecz tę opowiadaią w ſpoſobie czyniącym mu honor. Gdy przybył o ſiedm mil od *Rzymu*, iego eſkorta zoſtała napadniętą, zamordowaną lub rozproſzoną od wieśniakow, ktorzy ofiarowali odprowadzić tego Generała do *Wenecyi*, lecz on odpowiedział iż musi powrocić do *Rzymu* będąc ieńcem na ſłowo honoru, co też i uczynił. Ztamtąd wyiechał dnia 1. Lutego pod mocnieyszą eſkortą.

Dnia 9. Lutego.—Dowiaduiemy ſię, iż Generał *Mack* przeieżdżał dnia 6. przez *Rimini*, iadąc do *Medyolanu* z Gener: *Belpui* pod małą eſkortą z dragonij *Francuzkiey.*— Król i z Królową *Sardyńscy* wyiechali do *Liworno.* — Zdrowie Papieża zoſtało polepſzone, lecz nie tyle iżby bez niebeſpieczeńſtwa swoiego życia mogł morſką podroż przedſiewziąść.

Kommiſſya wspólna przez Nayiaśnieysze Dwory dwa Cesarſkie i Królewſko - Pruſki do upadłych sześciu Bankow, to ieſt: UUr. Piotra *Teppera*, Karola *Schultza*, Fryderyka *Kabryta*, Prota *Potockiego*, Macieja *Łyszkiewicza*, i Jana Dawida *Heislera* wyznaczona.

Wam JOO. JW. WW. Urodz: Szlachetnym.

Romanowi *Placydowi* i innym Fabiana ſukeſſorom o czerw: zł. 4300. zł. 12.— Tymze o Ceſſyą na zł. 3000. *Czapſkiemu z Sokołowſkim* o czerw: zł. 100.— *Dobrowolſkiemu* Jakubowi o czerw: zł. 25.— *Heiking* Baronowi o czerw: zł. 400.— *Krzysztofowiczowi* o czerw: zł. 300.— *Dekiertowi* i *Marcinkowſkiemu* o czer: zł. 324. zł. 7.— *Ogińſkiemu* 8anowi o czerw: zł. 609. zł. 13. gr. 15.— *Pauſzy* Jozefowi o czer. zł. 50.— *Rokoſſowſkiemu* Cypryanowi o czerw: zł. 725.— Xięciu *Woronieckiemu* Jozefowi o czerw: 97. zł. 13.— *Suſſczyńſkiemu* Antoniemu o czerw: zł. 25.— *Humieckiego* Jozefa ſukceſſorom o czerw: zł. 300.— *Szydłowſkiego* Antoniego żonie i ſukceſſorom o czerw: zł. 200.— *Cola* Janklowi o czerw: zł. 10.— JO. Xięcia Adama *Ponińſkiego* ſukceſſorom i Urodzonego *Sułkowſkiego* Woyciecha ſukceſſorom, bądź i powyższych pozwanych, ieżeli ktory z nich umarł ſukceſsorom i ich opiekunom nakazuie; ażeby pomienieni pozwani, od daty obwieſzczenia ninieyszego Edyktalnego pozwu za tygodni osm, czyli w ten czas, gdy ta Sprawa do sądzenia przywołana będzie, przed ſądem ninieyszym Kommiſſyi w mieście Warszawie w domu *Tepperowſki* zwanym, na ulicy miodowey położonym, odbywaiącym ſię, osobiście lub przez umocowanego, każdy wſzczegulności Plenipotenta, ſtawili ſię; a to na prawne popieranie Wierzycieli Ur: Fryderyka *Kabrego* bywszego Bankiera, do maiątku iego ubiegaiących ſię, tudzież ſądownie uſtanowionych Adminiſtracyi i Prokuratora na rzecz Maſſy czyniących Powodow, którzy na fundamencie ordynacyi sądu ninieyszey Kommiſſyi zapozwanie was przez gazety i obwieszczenia publiczne determinuiącey, ſtosuiąc ſię do dokumentow, kſiąg kantorowych, korresponzencyi i innych pism, pozywaią o to, aby was do zapłacenia ſumm w gorze przy każdym wſzczegulności z pozwanych położonych, a podług dowodow Maſsie Ur: *Kabrego* należących, wraz z zaległemi prowizyami i wydatkami prawnemi obowiązać, a w przypadku ſtawienia ſię lub nie? przez was, i należytości niezapłacenia, aby rygor niezwłoczney z wszelkiego maiątku i osoby każdego pozwanego exekucyi podług prawideł Kommiſſyi rozciągnąć, was zaś ſukceſſorow i ich opiekunow JO. Xcia *Ponińſkiego* i Ur: Woyciecha *Sułkowſkiego* do wykupna Powodow z dobr *Cudnowſkich* i zapłacenia ſumm pod powyższym rygorem przynaglić, a w przypadku niezapłacenia, też dobra *plus offerenti* przedać zalecić, i ich dziedzictwo przyznać, a was odsądzić; Zaczym macie ſię ſtawić, na pretendowane długi odpowiedzieć, fundusz satysfakcyi okazać; albowiem, czyli ſię ſtawicie? lub nie? na terminie z ninieyszego pozwu przypadaiącym, wyrok zaoczny i oſtateczny iako sądu naywyższego przeciwko wam ogłoszony będzie, i exekucya niezwłoczna, iak wyżey, wſkazana zoſtanie. *Działo ſię w Warſzawie dnia 2. Mieſiąca Marca Roku Pańſkiego* 1799.

(L.S.) A. M. Mędrzecki Komm: Bank: Pisarz.

DONIESIENIA.

Francìſzek Aufszlag Kupiec i Obywatel Warſzawſki obiąwſzy handel korzenny i winny po ś. p. Staniſławie Raffałowiczu w ſtarym mieście, donosi Prześwietney Publiczności; iż ten handel w wſzelkie gatunki towarow korzennych i Win rozmaitych w naylepszym gatunku, ieſt teraz przez niego opatrzony.— Polecaiąc ſię przytym łaſkawym względom Prześwietney Publiczności, uſługi ſwoie, w doſtarczaniu dobrego towaru i za ſłuſzną cenę ofiaruie.

Niżey podpisani Exekutorowie Teſtamentu Urodz: Andrzeia Niewierawſkiego poſtanowieni na mocy Rezolucyi Nayiaśnieyszey Regencyi Warszawſkiey pod dniem 15. Lutego 1799. Roku do nas exekutorow wyszłey, uwiadomiaią wſzyſtkich w ogolności ſukcessyonalnych Wierzycielow tegoż niegdy Andrzeia Niewiarowſkiego iakiekolwiek Pretenſye do tegoż wzmiankowanego Niewierawſkiego maiących, aby ſię z dokumentami oneż usprawiedliwiaiącemi do nas Exekutorow w kamienicy Sukceſsorow Maryańſkiego przy ulicy S. Jerſkiey pod Nrem 1771. ſtoiącey w tygodniach trzech zgłaszali, w przypadku niezgłoszenia, iż ſumma w rękach naszych znayduiąca ſię, ſtosownie do Teſtamentu przez tegoż Niewierawſkiego ſporządzonego, rozrządzoną zoſtanie. Dan w Warszawie 11. Marca 1799. Roku.

J. Gduczyńſki.— S. Kurezewſki.

Kantor tey Gazety ieſt w Rynku Starego Miaſta, w kamienicy, JP. Eberta *pod Nrem* 65. *na drugim piętrze.*— Exemplarz groſzy 20.